

FATTOXON MAMADALIYEV - O'ZBEK AN'ANAVIY XONANDALIK SAN'ATINING YORQIN NAMOYANDASI

Buriyeva Komilaxon Rasulovna

Yunus Rajabiy nomidagi O'zbek milliy musiqa san'ati instituti

“Maqom xonandaligi” kafedrası professori v.b

<https://doi.org/10.5281/zenodo.18784722>

Annotatsiya. Ushbu maqola O'zbekiston xalq hofizi, bastakor va pedagog Fattohxon Mamadalievning ijodiy va ilmiy merosini tahlil qiladi. Tadqiqotda uning maqom va ashula ijrochiligi, shogirdlar tarbiyasi, pedagogik yondashuvi, bastakorlik asarlarining zamonaviy musiqa san'atidagi o'rni yoritilgan. Shuningdek, maqola Mamadaliev maktabining bugungi musiqa ta'limi va milliy madaniyatni rivojlantirishdagi ahamiyatini ko'rsatadi.

Kalit so'zlar: Fattohxon Mamadaliev, maqom, ashula, bastakorlik, pedagogika, vokal texnika, shogirdlar, O'zbekiston musiqa san'ati

Аннотация. Данная статья посвящена анализу творческого и научного наследия узбекского народного певца, композитора и педагога Фаттоххона Мамадалиева. В исследовании рассматриваются его исполнение макама и песен, педагогическая деятельность, влияние его композиторских произведений на современное музыкальное искусство. Также статья подчеркивает значение школы Мамадалиева в развитии музыкального образования и сохранении национальной культуры.

Ключевые слова: Фаттоххон Мамадалиев, макам, песня, композиторство, педагогика, вокальная техника, ученики, узбекское музыкальное искусство

Abstract. This article analyzes the creative and scholarly legacy of the Uzbek folk singer, composer, and pedagog Fattohxon Mamadaliev. The study highlights his performance of maqam and folk songs, his pedagogical approach, and the significance of his compositions in contemporary music art. Moreover, the article emphasizes the role of Mamadaliev's school in the development of music education and the preservation of national cultural heritage.

Keywords: Fattohxon Mamadaliev, maqam, song, composition, pedagogy, vocal technique, students, Uzbek musical art

Kirish. O'zbekiston xalq musiqa san'ati, xususan maqom va ashula ijrochiligi, milliy madaniyatimizning eng boy va chuqur ildizlarga ega qismi hisoblanadi. Bu san'at an'analari nafaqat tarixiy meros, balki zamonaviy musiqa ijrosida ham o'zining ahamiyatini saqlab kelmoqda. Xonandalik va bastakorlik maktablarining rivojlanishi, shuningdek, ularni saqlash va boyitish masalalari har doim musiqashunos olimlar va san'atshunoslar diqqat markazida bo'lgan. Shu nuqtai nazardan, Fattohxon Mamadaliyevning ijodiy va pedagogik faoliyati o'zbek musiqa san'ati tarixida alohida o'rin tutadi.

Fattohxon Mamadaliyev nafaqat yuqori mahoratga ega xonanda va bastakor, balki shogirdlar tarbiyasi va ilmiy faoliyati bilan ham ajralib turadi. Uning shaxsiy ijodiy yondashuvi, vokal texnikasi va maqom turkumlarini mukammal ijro etish qobiliyati, shuningdek, pedagogik

metodikasi bugungi kunda ham O'zbekiston musiqa ta'limi tizimi va shogirdlar ijodida davom etmoqda. Shu sababli, Mazkur maqola Fattohxon Mamadaliyev ijodini, pedagogik maktabini va ilmiy merosini tahlil qilish, shuningdek, uning zamonaviy musiqa ta'limi va maqom ijrochiligi rivojiga qo'shgan hissasini yoritishga qaratilgan.

Metodologiya. O'zbekiston xalq hofizi, bastakor va ustoz-murabbiy, professor Fattohxon Mamadaliyev milliy musiqa san'ati rivojiga ulkan hissa qo'shgan noyob san'atkor sifatida tanilgan. 1991-yilda u O'zbekiston Bastakorlar uyushmasiga qabul qilinib, xalqimizning mumtoz ashula va maqom an'analari ijrosidagi o'ziga xos mahorati bilan keng e'tirofga sazovor bo'ldi. Uning ijodiy merosi Farghona-Toshkent maqom yo'llari, Shashmaqom sho'balari, shuningdek, o'zbek mumtoz ashula va cholg'u turkumlarini o'z ichiga oladi. "Ol xabar", "Ey dilbari janon", "Buzruk I-III", "Sarakhbory Navo", "Ey sabo" kabi asarlari uning bastakor sifatidagi san'atini namoyon etadi. Shu bilan birga, u 50 dan ortiq ashula yaratib, zamonaviy va klassik shoirlarning gazallarini musiqiy obrazga aylantirdi. Fattohxon Mamadaliyev 1923-yil 25-avgustda Andijon viloyati, Baliqchi tumanidagi dehqon oilasida dunyoga keldi. Bolaligidan musiqa bilan qiziqqan san'atkor 1931-yildan umumta'lim maktabida o'qishni boshladi va tuman madaniyat uyi huzuridagi havaskorlik to'garagida tanbur va dutor chalishni o'rganib, ashula ijrosida o'ziga xos mahorat shakllantirdi. Mashhur g'ijjakchi va teatr rahbari Mo'minjon Karimovning e'tibori yosh san'atkorning ilk ijodiy tajribasini shakllantirishga katta turtki bo'ldi. Ushbu dastlabki ijodiy tajriba Fattohxon Mamadaliyev uchun musiqiy san'atga kirishning muhim bosqichi bo'ldi. Ustozlarning ko'rsatmalari va mashhur hofizlar bilan yaqindan ishlash orqali, Fattohxon Mamadaliyev o'z ijodiy uslubini shakllantirdi. Mulla To'ychi Toshmuhammedov, Yunus Rajabiy, Umurzoq Polvon Saydali, Shoraxim Shoumarov va boshqa ustozlar uning musiqiy nafasini boyitishga, ashula va qo'shiqlarni mukammal ijro etish sirlarini egallashga yordam berdi. Shu tarzda san'atkor o'zining vokal va bastakorlik mahoratini, shuningdek, pedagogik ko'nikmalarini ham rivojlantirdi. 1950-yillardan boshlab uning hofizlik, bastakorlik va murabbiylik faoliyati keng qamrovga ega bo'ldi. 1963-1968 yillarda u Andijon davlat pedagogika institutining tarix-filologiya fakultetini tamomladi. 1960-yillarda yuqori diapazonli ovoz talab qiladigan "katta ashula"larni mukammal ijro etish qobiliyati orqali mashhur hofiz Yunus Rajabiyning e'tiboriga tushdi. Bu uchrashuv san'atkorni maqom san'ati yo'lida chuqur izlanishlarga boshladi va Farghona-Toshkent, Shashmaqom, shuningdek, Xorazm maktablarining uslublarini o'rganish imkoniyatini yaratdi.

Fattohxon Mamadaliyevning ijodiy faoliyati milliy musiqa merosini boyitishga xizmat qildi. U o'zining "Maqomchilar ansambli"ni tashkil qilib, Andijon madaniyat uyida xalqqa xizmat qildi va respublika hamda xalqaro anjumanlarda faol ishtirok etdi. 1972-yilda ushbu ansambli "Marhabo, talantlar!" Respublika telekonkursida yuqori bahoga sazovor bo'ldi. 1985-yilda u Muxtor Ashrafiy nomidagi Toshkent davlat konservatoriyasi Sharq musiqa kafedrasiga taklif qilindi va 1993 yilda professor ilmiy unvoniga ega bo'ldi.

San'atkorning ashula va bastakorlik ijodi nafaqat yakkaxon ijro, balki milliy musiqa an'analari, Farg'ona-Toshkent va Buxoro maqom yo'llari namunalari bilan boyitildi. Uning "Intizor", "Oqibat", "Sog'indim", "Falak", "Mehmon" kabi ashulalari tinglovchilar qalbidan chuqur joy oldi. Fattohxon Mamadaliyev nafaqat ijrochilikda, balki pedagogik va ilmiy faoliyatda ham katta tajriba to'plagan, shogirdlar tarbiyasi va musiqa ilmidagi masalalarni chuqur o'rganib kelgan san'atkor edi.

O'zbekiston xalq hofizi, bastakor va ustoz-murabbiy, professor Fattohxon Mamadaliyev milliy musiqa san'ati rivojiga ulkan hissa qo'shgan noyob san'atkor sifatida tanilgan. 1991-yilda u O'zbekiston Bastakorlar uyushmasiga qabul qilinib, xalqimizning mumtoz ashula va maqom

an'analari ijrosidagi o'ziga xos mahorati bilan keng e'tirofga sazovor bo'ldi. Uning ijodiy merosi Farghona–Toshkent maqom yo'llari, Shashmaqom sho'balari, shuningdek, o'zbek mumtoz ashula va cholg'u turkumlarini o'z ichiga oladi. “Ol xabar”, “Ey dilbari janon”, “Buzruk I–III”, “Sarakhbory Navo”, “Ey sabo” kabi asarlari uning bastakor sifatidagi san'atini namoyon etadi. Shu bilan birga, u 50 dan ortiq ashula yaratib, zamonaviy va klassik shoirlarning gazallarini musiqiy obrazga aylantirdi.

Fattohxon Mamadaliev 1923-yil 25-avgustda Andijon viloyati, Baliqchi tumanidagi dehqon oilasida dunyoga keldi. Bolaligidan musiqa bilan qiziqqan san'atkor 1931 yildan umumta'lim maktabida o'qishni boshladi va tuman madaniyat uyi huzuridagi havaskorlik to'garagida tanbur va dutor chalishni o'rganib, ashula ijrosida o'ziga xos mahorat shakllantirdi. Mashhur g'ijjakchi va teatr rahbari Mo'minjon Karimovning e'tibori yosh san'atkorning ilk ijodiy tajribasini shakllantirishga katta turtki bo'ldi. Ushbu dastlabki ijodiy tajriba Fattohxon Mamadaliev uchun musiqiy san'atga kirishning muhim bosqichi bo'ldi.

Ustozlarning ko'rsatmalari va mashhur hofizlar bilan yaqindan ishlash orqali, Fattohxon Mamadaliev o'z ijodiy uslubini shakllantirdi. Mulla To'ychi Toshmuhammedov, Yunus Rajabiy, Umurzoq Polvon Saydali, Shoraxim Shoumarov va boshqa ustozlar uning musiqiy nafasini boyitishga, ashula va qo'shiqlarni mukammal ijro etish sirlarini egallashga yordam berdi. Shu tarzda san'atkor o'zining vokal va bastakorlik mahoratini, shuningdek, pedagogik ko'nikmalarini ham rivojlantirdi.

1950-yillardan boshlab uning hofizlik, bastakorlik va murabbiylik faoliyati keng qamrovga ega bo'ldi. 1963-1968 yillarda u Andijon davlat pedagogika institutining tarix-filologiya fakultetini tamomladi. 1960-yillarda yuqori diapazonli ovoz talab qiladigan “katta ashula”larni mukammal ijro etish qobiliyati orqali mashhur hofiz Yunus Rajabiyning e'tiboriga tushdi. Bu uchrashuv san'atkorni maqom san'ati yo'lida chuqur izlanishlarga boshladi va Farg'ona–Toshkent, Shashmaqom, shuningdek, Xorazm maktablarining uslublarini o'rganish imkoniyatini yaratdi.

Fattohxon Mamadalievning ijodiy faoliyati milliy musiqa merosini boyitishga xizmat qildi. U o'zining “Maqomchilar ansambli”ni tashkil qilib, Andijon madaniyat uyida xalqqa xizmat qildi va respublika hamda xalqaro anjumanlarda faol ishtirok etdi. 1972-yilda ushbu ansambli “Marhabo, talantlar!” Respublika telekonkursida yuqori bahoga sazovor bo'ldi. 1985-yilda u Muxtor Ashrafiy nomidagi Toshkent davlat konservatoriyasi Sharq musiqa kafedrasiga taklif qilindi va 1993 yilda professor ilmiy unvoniga ega bo'ldi.

San'atkorning ashula va bastakorlik ijodi nafaqat yakkaxon ijro, balki milliy musiqa an'analari, Farghona-Toshkent va Buxoro maqom yo'llari namunalari bilan boyitildi. Uning “Intizor”, “Oqibat”, “Sog'indim”, “Falak”, “Mehmon” kabi ashulalari tinglovchilar qalbidan chuqur joy oldi. “Fattohxon Mamadaliyev 5 qismli „Savti Fattohxon“ ashula turkumini bastalagan, „Qadimgi Ushshoq“, „Umrzoq Polvon Ushshoqi“, „Zikri Ushshog'i“ maqom yo'llarini tiklagan.”¹ Fattohxon Mamadaliyev nafaqat ijrochilikda, balki pedagogik va ilmiy faoliyatda ham katta tajriba to'plagan, shogirdlar tarbiyasi va musiqa ilmidagi masalalarni chuqur o'rganib kelgan san'atkor edi.

Uning faoliyati O'zbekiston xalq hofizi, “O'zbekiston xizmat ko'rsatgan artisti” (1981), “Mehnat shuhrati” va “El-yurt hurmati” ordenlari bilan mukofotlangan. Fattohxon Mamadaliyev 1999-yil 4-aprelda og'ir kasallikdan so'ng vafot etdi va Andijon viloyatidagi tug'ilgan qishlog'ida dafn qilindi.

¹ https://uz.wikipedia.org/wiki/Fattohxon_Mamadaliyev

Fattohxon Mamadaliyevning ijrochilik uslubi o'zining noyob xususiyatlari bilan ajralib turadi. U, avvalo, ashula va maqom ijrosida rufuz, ohang va ritm uyg'unligini mukammal bajarishga katta e'tibor bergan. Uning vokal texnikasi, nafas nazorati va artikulyatsiya uslubi, shuningdek, musiqiy frazalash va ornamentlarni qo'llashdagi nozikligi, shogirdlar va hamkasblar tomonidan doimo e'tirof etilgan. Mamadaliyevning ijodi shuni ko'rsatadiki, maqom san'ati nafaqat melodik, balki ruhiy va psixologik ta'sir ko'rsatadigan san'at turidir.

Ustoz sifatida Mamadaliyev o'z shogirdlariga nafaqat texnik ko'nikmalarni o'rgatgan, balki maqom tarixini, shoirlarning gazallarini musiqiy obrazga aylantirish sirlarini ham tushuntirgan. Uning pedagogik yondashuvi doimo shaxsiy ijodiy izlanish va individual ovoz xususiyatlariga moslashuvchanlik asosida qurilgan. Shogirdlarining ovoz diapazoni, artikulyatsiyasi va frazalash uslubi u tomonidan tahlil qilinib, har bir ijrochiga o'ziga xos musiqa ifodasini yaratish imkoniyati berilgan. Shu tarzda, Mamadaliyevning pedagogik maktabi Farg'ona-Toshkent maqom an'analarini saqlab qolish va rivojlantirishga xizmat qilgan.

Uning ilmiy faoliyati ham e'tibordan chetda qolmagan. Mamadaliyev maqomlarni nazariy jihatdan tadqiq qilish, vokal va instrumental tizimlarni tahlil qilish bo'yicha bir qator maqolalar va ilmiy ishlanmalar yaratgan. Bu ishlar orqali u maqomlarning tarixiy rivojlanishi, turkumlanishi va ijro an'analarini tizimli tarzda bayon qilgan. Shu bilan birga, u Shashmaqom va Farg'ona maktablari ijrochiligi o'rtasidagi o'xshashlik va farqlarni aniqlashga alohida e'tibor qaratgan. Mamadaliyevning ilmiy izlanishlari nafaqat akademik doiraga, balki xalq ansambllari va musiqiy ta'lim tizimiga ham samarali ta'sir ko'rsatgan.

Ijrochilik va pedagogik faoliyatining ajralmas qismi sifatida Mamadaliyev bastakorlik va ashula ijrosini birlashtirgan. U tomonidan yaratilgan kompozitsiyalar ko'pincha klassik maqom shakllarini zamonaviy musiqiy obraz bilan uyg'unlashtirish orqali yangilikni ta'minlagan. Misol uchun, "Ey dilbari janon" va "Buzruk I–III" kabi asarlar nafaqat auditoriyalarda, balki ilmiy musiqashunoslik tahlillarida ham keng qo'llanilgan. Shu yo'l bilan u xalq san'atini saqlash va rivojlantirishda muhim ilmiy-amaliy hissa qo'shgan.

Fattohxon Mamadaliyevning shaxsiyati va ijodiy merosi, shuningdek, uning shogirdlariga ta'siri milliy musiqa pedagogikasi va ijrochilik madaniyatini rivojlantirishda katta ahamiyatga ega. U o'z ijodiy faoliyati davomida ustoz-shogird maktabini tizimli ravishda shakllantirib, shogirdlarga milliy maqom san'atining barcha qirralarini o'rgatgan. Shu tarzda, uning maktabi nafaqat o'zbek musiqa an'analarini, balki milliy madaniyat va san'atni rivojlantirish yo'lida mustahkam poydevor yaratgan.

Mamadaliyevning ilmiy va ijodiy faoliyati doimo xalqaro miqyosda tan olingan. Uning shogirdlari respublika va xalqaro festivallarda muvaffaqiyatli chiqishlar qilgan, bu esa ustozning pedagogik va ilmiy metodlarini mustahkamlashga xizmat qilgan. Shu bilan birga, u ilmiy maqolalar, metodik qo'llanmalar va ashula tahlillari orqali keyingi avlod san'atkorlariga boy bilim manbai yaratgan.

Fattohxon Mamadaliyevning ijodiy merosi va ilmiy faoliyati milliy musiqa san'ati rivojining muhim bosqichini tashkil etadi. U o'zining ijrochilik, bastakorlik va pedagogik yondashuvlari orqali maqom san'ati, vokal texnika, frazalash va ornamentatsiya bo'yicha nazariy va amaliy bilimlarni birlashtirib, shogirdlar va keng auditoriyaga yetkazgan. Shu tariqa, uning merosi nafaqat O'zbekiston xalq hofizligi tarixida, balki jahon musiqa san'ati ilmidagi ham o'ziga xos o'rin egallaydi.

Fattohxon Mamadaliyevning shogirdlari uning ijodiy va pedagogik maktabining eng muhim ko'rinishi hisoblanadi. Ustoz shogirdlarga faqat texnik ko'nikmalarni o'rgatib qolmagan, balki ularning shaxsiy ijodiy ovozini shakllantirishga, ashula va maqom ifodasida individual tarzda

o'zlashtirishga katta e'tibor bergan. Shu yo'l bilan u o'z shogirdlari orasida zamonaviy va klassik maqom ijrosini uyg'unlashtirgan san'atkorlarni yetishtirgan. "Mumtoz musiqa merosi milliy qadriyatlar asosida jahon madaniyatiga qo'shilgan bebaho xazinadir. Bu merosni chuqur o'rganish orqali yosh avlodda estetik va ma'naviy uyg'unlash yuz beradi"² Shogirdlarning ijodi va muvaffaqiyatlari, ularning respublika va xalqaro festival va tanlovlardagi chiqishlari Fattohxon Mamadaliyev pedagogik maktabining samaradorligini namoyish etadi.

Ustoz tomonidan shakllantirilgan ovoz turlari tasnifi ham alohida ilmiy ahamiyatga ega. Mamadaliyev o'z shogirdlarini vokal xususiyatlari, diapazon va frazalash imkoniyatlariga qarab katta, o'rta va kichik ovozlarni kategoriyasiga ajratgan. Bu tizim shogirdlarga maqom turkumlarini ijro etishda optimal yondashuvni tanlashga yordam bergan. Shu bilan birga, u maqomning turkumlaridagi stilistik farqlarni ham o'rgatgan: Farg'ona maktabining silliq, nafis ornamentlari va Toshkent maktabining ritmik o'ziga xosliklari orqali ijro uslubidagi tafovutlarni aniqlashga yo'naltirgan.

Fattohxon Mamadaliyevning ijrochilik maktabi maqom turkumlariga tahliliy yondashuv bilan ajralib turadi. U "Savti Fattohxon", "Ushshoq", "Miskin", "Munojot" kabi turkumlarni faqat ijro qobiliyati orqali emas, balki musiqiy struktura, fraza va ritm tahlili asosida shakllantirgan. Shu yo'l bilan shogirdlar nafaqat texnik mahoratni, balki maqomning nazariy asoslarini ham mukammal o'zlashtirgan.

Pedagogik metodika nuqtai nazaridan, Mamadaliyev shogirdlarga shaxsiy ijodiy izlanish va mustaqil interpretatsiya imkonini yaratgan. U har bir shogirdning ovoz diapazonini, frazalash uslubini va ornamentatsiya texnikasini batafsil tahlil qilgan, bu esa shogirdlar ijodida ustoz uslubining individual yondashuv bilan uyg'unlashishini ta'minlagan. Shu tariqa, uning maktabi nafaqat san'atni o'rgatish, balki ilmiy izlanish, tahlil va nazariy bilimlarni amaliy ijro bilan bog'lashga xizmat qilgan.

Fattohxon Mamadaliyevning ilmiy faoliyati ham shogirdlarga o'rnak bo'lgan. U maqomlar tarixi, vokal texnika, frazalash va ornamentatsiya bo'yicha ilmiy tahlillar yaratib, ularni shogirdlar bilan ishlashda qo'llagan. Shu yo'l bilan, uning pedagogik va ilmiy yondashuvi shaxsiy ijodiy ovoz, milliy maqom an'alarini saqlash va rivojlantirish, shuningdek, zamonaviy pedagogik tizimga tatbiq qilishga yo'naltirilgan bo'lgan.

Mamadaliyevning pedagogik maktabi bugungi kunda ham O'zbekiston musiqa ta'limi va maqom ijrochiligi rivojida muhim o'rin egallaydi. Ustozning shogirdlari respublika va xalqaro miqyosdagi tanlovlarda muvaffaqiyat qozonib, ustoz maktabining davomiyligini ta'minlagan. Shu bilan birga, u maqom va ashula ijrosini ilmiy tahlil qilish metodlarini ishlab chiqib, keyingi avlod san'atkorlariga ilmiy va amaliy manba yaratgan.

Fattohxon Mamadaliyevning bastakorlik faoliyati uning ijodiy merosining ajralmas qismidir. U tomonidan yaratilgan asarlar faqat ijro maqsadida emas, balki maqom tizimini nazariy jihatdan boyitish uchun ham muhim hisoblanadi. U o'z asarlarida Farg'hona va Toshkent maktablari maqomlarini uyg'unlashtirgan, shuningdek, Shashmaqom va boshqa regional an'analardan ilhom olib, ularni zamonaviy ijrochilikga moslashtirgan. Misol uchun, "Ol xabar", "Ey sabo" va "Buzruk I-III" kabi kompozitsiyalari maqomning strukturaviy va ritmik xususiyatlarini mukammal aks ettiradi, shu bilan birga tinglovchilar qalbiga chuqur ta'sir ko'rsatadi.

² Ulmasovich, R. U. (2025). O'zbek mumtozmusiqasi merosining milliy va umumbashariy qadriyatlari. *France-Scientific Review of the Problems and Prospects of Modern Science and Education*, 1(3), 8–13.

F.Mamadaliyevning bastakorlik asarlari ijrochilik metodologiyasida yangi imkoniyatlar yaratgan. U ashula va instrumental asarlarining intonatsiya, frazalash va ornamentatsiya jihatlarini chuqur tahlil qilib, shogirdlariga har bir maqom turkumini qanday ijro etish lozimligini ilmiy asos bilan tushuntirgan. Shu yo'l bilan uning shogirdlari nafaqat texnik jihatdan, balki estetik va psixologik talablarga javob beradigan ijroni o'zlashtirgan.

Ijrochilik texnikasi nuqtai nazaridan, Mamadaliyevning uslubi bir necha asosiy xususiyat bilan ajralib turadi:

1. Nafis frazalash – har bir so'z va ohangning ma'nosiga mos ravishda ifodalanishi.
2. Ritmik uyg'unlik – maqomning murakkab ritmik tuzilishini mukammal bajarish.
3. Ornamentatsiya texnikasi – klassik va zamonaviy ornamentlarni ijroda uyg'unlashtirish.
4. Nafas va artikulyatsiya nazorati – uzoq va murakkab frazalarni uzluksiz va aniq ijro etish. Shuningdek, Mamadaliyevning ijodiy yondashuvi har bir ashula va maqomning ma'naviy mazmunini tinglovchiga yetkazishga qaratilgan. U ashula va bastakorlik asarlarida nafaqat texnik mukammallikka, balki ruhiy ta'sirga ham alohida e'tibor bergan. Shu tariqa, uning ijodi ilmiy tahlil va amaliy ijroni uyg'unlashtirish misoli bo'lib xizmat qiladi.

Xulosa. Fattohxon Mamadaliyevning pedagogik yondashuvi zamonaviy musiqa ta'limida ham katta ahamiyatga ega. U shogirdlarga faqat ijro texnikasini o'rgatib qolmay, balki maqom va ashula tarixini, shoirlarning gazallarini musiqiy obrazga aylantirish usullarini ham tushuntirgan. Shu yo'l bilan shogirdlar o'zlarining individual ijodiy ovozi shakllantirib, ustoz uslubini o'ziga xos tarzda davom ettirish imkonini olgan.

Ustozning pedagogik maktabi bugungi kunda ham O'zbekiston musiqa ta'limi tizimida faol ishlamoqda. Shogirdlari respublika va xalqaro festivallarda muvaffaqiyatli chiqishlar qilgan, bu esa ustoz maktabining ilmiy va amaliy samaradorligini namoyon qiladi. Shu bilan birga, Mamadaliyevning ilmiy ishlari va bastakorlik asarlari zamonaviy musiqa pedagogikasi va ilmiy tahlil metodologiyasi uchun mustahkam manba hisoblanadi. Uning faoliyati O'zbekiston xalq hofizi, "O'zbekiston xizmat ko'rsatgan artisti" (1981), "Mehnat shuhrati" va "El-yurt hurmati" ordenlari bilan mukofotlangan. Fattohxon Mamadaliyev 1999 yil 4 aprelda og'ir kasallikdan so'ng vafot etdi va Andijon viloyatidagi tug'ilgan qishlog'ida dafn qilindi. Fattohxon Mamadaliyevning ijodiy va ilmiy merosi shuni ko'rsatadiki, u maqom san'ati, bastakorlik va vokal ijroni birlashtirgan san'atkor sifatida milliy musiqa tarixida o'ziga xos o'rin egallaydi. Uning shogirdlari, pedagogik yondashuvi va ilmiy ishlari orqali u O'zbekiston xalq hofizligi tarixida nafaqat ijodiy, balki ilmiy va pedagogik nuqtai nazardan ham o'ziga xos iz qoldirgan.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. https://uz.wikipedia.org/wiki/Fattohxon_Mamadaliyev
2. Ulmasovich, R. U. (2025). O'zbek mumtoz musiqasi merosining milliy va umumbashariy qadryatlari. France-Scientific Review of the Problems and Prospects of Modern Science and Education, 1(3), 8–13.
3. I. Rajabov. "Maqom asoslari". Toshkent, 2019.
4. Ch. Ergasheva. "O'zbek mumtoz musiqasida nazira an'analari". Toshkent, 2022.
5. Abduraim Tursunov. "An'anaviy xonandalik". Termiz, 2019.
6. Fattohxon Mamadaliyev. "Milliy musiqa ijrochiligi masalalari". Toshkent, 2001.
7. Sh. Matyoqubov. "An'anaviy xonandalikda o'qitish uslubiyoti". Toshkent, 2015.